

Elävät Kaupunkikeskustat ry

Mediatiedote

Huom! julkaisuvapaa pe 22.5. klo 13.00

SUOMEN KAHDEKSAS KÄVELYKATUVIIKONLOPPU

Avaus pe 22.5.2015 klo 12.00 Lahden ydinkeskustassa

Paikka: Lanunaukio, Aleksanterinkatu 10, Lahti
Paikalla: kaupunginjohtaja **Jyrki Myllyvirta**
FM **Martti Wilhelms**, kävelykatututkija / 050 538 4334
tj. **Pokko Lemminkäinen**, Elävät Kaupunkikeskustat ry / 040 555 3462
tj. **Janne Viitamies**, Lahticity ry / 040 5100 948

Posetiivari **Matti Pasanen** veivaa avajaisfanfaarin. Hän on posetiivin soiton Suomen mestari ja eläkkeelle viisi vuotta sitten jäänyt Suomen kansallisoopperan oopperalaulaja. Hän on myös ainoa laulava posetiivari Pohjois-Euroopassa.

ELÄVYYSTIEDOT KAHDEKSASTA SUOMALAISESTA KAUPUNKIKESKUSTASTA

<https://kortteli.herokuapp.com/charts.html>

FM Martti Wilhelms on tutkinut viiden vuoden aikana Suomen kävelykatuja (raportit 2009 ja 2013/2014). Huhti- ja toukokuun aikana 2015 hän on ollut kartoittamassa peruselävyytlukuja kahdeksasta Suomen kaupungista. Tiedot on kerätty kaupunkikohtaisesti, ja osassa kaupunkeja Wilhelms on käyttänyt uutta sähköistä sovellusta.

	yhteyshenkilö	
- Hyvinkää	Anne Jarva	040 1554 220
- Jyväskylä	Jaana Konttinen	050 4130 408
- Kokkola	Kari Moilanen	0400 510 940
- Kotka	Tiina Paavola	044 344 0382
- Kouvola	Reijo Saksa	040 4899 473
- Lahti	Janne Viitamies	040 5100 948
- Seinäjoki	Kirsi Mattila	040 530 5111
- Tampere	Veikko Vänskä	040 594 0923

Elävä ydinkeskusta rajautuu niihin ”kuumiin” kortteleihin, joiden liiketiloista enemmistö on avoinna lauantaisin mukaan lukien ravintolat. Nämä ”lauantaiyritykset” palvelevat jokaista satunnaistakin lauantaiasiakasta.

Elävä keskusta on taas alue, johon liittyy 200 metrin vyöhyke elävän ydinkeskustan ympärillä. Mitä enemmän elävässä keskustassa on yhteensä lauantaiyrityksiä ja mitä vähemmän tyhjiä liikehuoneistoja, sitä elävämpi keskusta on.

Tulos suhteutetaan kaupungin asukaslukuun. Näin saadaan vertailuluku, joka kertoo keskustan elävyyden sillä hetkellä. Mielenkiintoista on myös, ovatko kävelykadut vahvistaneet vai kaventaneet keskustojen elävyyttä.

Päätavoitteena on, että vuoteen 2017 mennessä jokaiselle Suomen 50.:lle merkittävimmälle kaupunkikeskustalle on laskettu oma peruselävyytlukunsa.

TYÖKALUT SUOMALAISELLE KESKUSTATUTKIMUKSELLE

FM Martti Wilhelms (puh. 050 538 4334)

Suomalaisella kaupunkitutkimuksella on perinteitä. Mutta kaupunkikeskustatutkimusta ei ole erotettu selvästi omaksi tutkimusalueekseen Wilhelmsin mukaan.

Rajaamisessa on ollut myös hieman häilyvyyttä ja tulkintaa. Tammikuussa 2015 kahdeksan kaupungin kanssa käynnistetyssä selvityksessä pyrittiin määrittelemään kaikille samoilla kriteereillä elävä ydinkeskusta sekä elävä kaupunkikeskusta.

Keskiössä ovat kaikki lauantailiikkeet, jotka palvelevat satunnaistakin asiakasta aina peruslauantaina. Keskustan ”kuumissa” kortteleissa lauantaiyritykset ovat liiketiloissa enemmistönä.

PERUSELÄVYYSLUKU

Kaikkien lauantaiyritysten kokonaismäärästä vähennetään tyhjästä liikehuoneistot, jotka suhteutetaan asukasluukuun.

SAFE-LUKU

Kaikki lauantaiyritykset suhteessa arkiyrityksiin sekä tyhjiin liikehuoneistoihin. Hyvä olisi, että SAFE-luku on vähintään 50 %. Peilaa suoraa keskustan kaupallista vetovoimaa.

Selvitystyön tavoitteena on, että kaupungit itse jatkossa seuraavat omia muutoksiaan tarvittaessa kuukausitasollakin. Mitä enemmän lauantaiyrityksiä on suhteessa arkiyrityksiin ja tyhjiin liikehuoneistoihin, sen elävämpi keskusta on.

Koska rajausperiaate on yhteismitallinen, niin kaupunkeja voidaan myös vertailla keskenäänkin. Vertailukaupungit ovat yleensä samankokoisia. Muutokset omassa kaupungissa eri aikaväleillä ovat keskeisintä suomalaiselle keskustatutkimukselle.

Wilhelmsin yleishavainto on, että ne kaupungit, joissa uudet kauppakeskukset on sijoitettu ydinkeskustaan, saavat vahvemmat peruselävyyksluvut sekä SAFE-luvut.

Hyvinkää: uusi kauppakeskus näkyy vahvassa tuloksessa, mutta pitempi seuranta peilaa todellisen tilanteen, koska keskustan reuna-alueille on tullut myös tyhjiä liiketiloja.

Jyväskylä: erittäin keskittynyt, tiivis ja intensiivinen kauppakeskusta on yhden Suomen parhaista kävelykaduista varrella, tuloksessa näkyy jo erikoistavarakaupan sijoittuminen myös keskustan ulkopuolelle.

Kokkola: kaikki kaupankäynti on käytännössä keskitetty keskustaan uudehkoine kauppakeskuksineen, lauantaiyritysten kokonaismäärä on suhteellisen iso ja merkittävä kaupungin kokoon nähden.

Kotka: logistinen sijainti saarella on keskittänyt alueen erikoistavarakauppaa ja ravitsemisliikkeitä, mutta lauantaiyritysten kokonaismäärä on hyvä.

Kouvola: laajat kuntaliitokset vaikuttavat tulokseen, kun suhteutetaan asukasmäärään sekä uuden kauppakeskuksen sijoittuminen ulkopuolelle, keskusta odottaa nyt seuraavaa investointi-impulssia.

Lahti: hyvin lauantaiyrityksiä, mutta kaupan rakennemuutos heijastuu tyhjiissä liiketiloissa, joita kappalemääräisesti enemmän kuin Tampereelle, viimeaikaiset rakennusmyllerrykset vaikuttaneet?

Seinäjoki: on todellinen maakuntakaupunki vakaine tuloksineen. Keskusta on laakea ja intensiteetiltään keskinkertainen.

Tampere: on Pohjoismaiden suurin maakunnallinen sisämetropoli ja myös jättimäinen kauppapaikka. Tampereella erikoistavarakauppa on keskitetty vahvasti juuri keskustaan.

LUOVAN TALOUDEN YRITYKSET Keskustaan

- FM Janne Viitamies (puh. 040 5100 948)

Keskustoja on tulevaisuudessa markkinoitava myös luovan talouden yritysten sijoittumispaikkana. Kaupan murros on tyhjentänyt liiketiloja.

Kanadalaisen tutkimuksen mukaan luovan talouden yritykset hakeutuvat mielellään keskustoihin (Greg Spencer / Toronton yliopisto / 2015). Mainostoimistojen ja suunnittelutoimistojen paikka ei ole laajassa teknologiapuistossa vaan tiiviissä kaupunkikeskustassa.

Keskustoja pitää silti vaalia ja kehittää edelleen myös kauppapaikkana. Kaupunkikeskustojen asema erikoistavarakaupan ykkössijoittumispaikkoina ei ole enää itsestään selvyyttä. Taajama-alueen ulkopuoliset kauppakeskukset ovat haastajia.

Luovan talouden yrityksille ovat sopivia pienemmätkin tilat, mutta teknologiayritykset sijoittuvat yleensä isojen yrityspuistojen yhteyteen. Luovan talouden yritykset hakeutuvat siten mielellään keskustoihin, vaikka neliövuokrahinnat olisivat niissä kalliimpia.

Vanhoissa keskustoissa toimintaympäristö on houkuttelevan monipuolinen. Siellä on kohtaamispaikkoja, kahviloita, ravintoloita, kauppoja, monipuolista palvelutarjontaa ja tapahtumallisuutta.

Luovan talouden yritykset sijoittuvat yleensä keskustan kaupalliselle reunavyöhykkeelle tyhjentyneisiin kivijalkakaupan tiloihin. Liiketilojen omistajien ja välittäjien pitää kohdistaa tyhjenneiden tilojen myynti luovan talouden yrityksille.

Elävä kaupunkikeskusta on aina muutoksessa. Helsingin keskustassa on näkyvissä joitakin isoja tyhjenneitä liiketiloja. Gigantti on sijoittumassa Helsingin keskustaan.

Stockmann on reagoinut vuokraamalla pois omia tilojaan: kodinkoneosasto vuokrattiin ulos Expert-kodinkoneketjulle. Asiakas saa edelleen samasta paikasta television ja tietokoneen. Stockmann haluaa näin turvata, että sen kauppapaikka säilyy pääkaupunkiseudun parhaana.

Lahdessa kauppakeskus Trio ja kivijalkakauppakanta takaavat sen, että lauantaisin asiakkaita palvelevien yritysten kokonaismäärä on yllättävän hyvä. Lahti menestyy vertailussa Jyväskylään lauantailiikkeiden määrässä, mutta ravintoloita Jyväskylässä on enemmän. Tyhjiä liikehuoneistoja Lahdessa on kaksinkertainen määrä verrattuna Jyväskylään. Lahdessa on tyhjiä liiketiloja ydinkeskustassa, mikä voi kertoa korkeista vuokratasoista.

Yritysten vuokranmaksukyky on muuttunut. Keskustayrityksille on vaihtoehtoja sijoittumiselleen. Tulevaisuudessa on entistä tärkeämpää, että tyhjiä liiketiloja markkinoidaan myös luovan talouden yrityksille, vaikka ne eivät palvelisi peruskuluttajaa, eivätkä varsinkaan lauantaisin. Tavallaan ne heikentävät siten keskustojen kaupallista intensiteettiä. Mutta niissä työskentelevät käyttävät arkisin kahviloita, lounasravintoloita ja muita liikkeitä tuoden keskustaan lisäsykettä, Viitamies painottaa.

KÄVELYKADUISTA

Tieliikennelaissa tarkoitetaan kävelykadulla jalankulku- ja polkupyöräliikenteelle tarkoitettua, liikennemerkillä sellaiseksi kaduksi osoitettua tietä tai katua. Huoltoajo ei ole kävelykadulla mahdollista, ellei sitä ole erikseen liikennemerkein sallittu.

Kaupallisella kävelykadulla tarkoitetaan katua, jonka varrella on keskustan parhaat erikoisliikkeet ja palvelut kahviloineen. Kaikki suomalaiset kävelykadut on jo merkitty virallisella kävelykatuliikennemerkillä. Uudet kävelykadut on nyt toteutettu korkeatasoisesti: korkeampi valaistustaso, laadukkaat kadunkalusteet ja katumateriaalina jopa luonnonkiveä sulatusjärjestelmineen. Onnistunut ja toimiva kävelykatu on myös paikkakuntansa ykköskauppakatu etenkin kuluttajien mielestä, jotka äänestävät aina jaloillaan – ennemmin tai myöhemmin.

KAUPALLINEN, TOIMIVA KÄVELYKATU

- + sijaitsee yleensä elävän kaupunkikeskustan kaupallisessa, aktiivisessa ytimessä
- + saavutettavuus (max noin 200 metrin päästä) eri liikennemuodoilla, myös henkilöautolla
- + erikoisliikkeet kukoistavat sekä parhaat kahvilat ja ravintolat ulkoterasseineen
- + katupinnat on suunniteltu korkealuokkaisesti esim. luonnonkivestä
- + terassit on toteutettu laadukkaasti tyylikkäine kalusteineen
- + taitavasti valaistu, jotta on vetovoimainen myös pimeinä vuodenaikoina
- + katusulatus lisää käytettävyyttä ja houkuttelevuutta talvella helpottaen liikkumista
- + paljon erilaisia tapahtumia ympäri vuoden, yllätyksellisiä ”stand up” -esityksiäkin
- + pääpainoa tulevaisuudessa monimuotoisissa **kävelykeskustoissa ja –kaupungeissa...**

SUOMEN KÄVELYKATUVIIKONLOPPUJEN AVAUKSET VUODESTA 2008

- Tammisaari	2008	(perustettu 1966 = Suomen vanhin kävelykatu)
- Raahe	2009	(perustettu 1975 = Suomen toiseksi vanhin kävelykatu)
- Pori	2010	(perustettu 1977 = Suomen kolmanneksi vanhin kävelykatu)
- Helsinki	2011	
- Jyväskylä	2012	
- Pietarsaari	2013	
- Lappeenranta	2014	
- Lahti	2015	

Elävät Kaupunkikeskustat ry

ELÄVÄT KAUPUNKIKESKUSTAT RY PÄHKINÄNKUORESSA

(kotisivut www.kaupunkikeskustat.fi)

”18 VUOTTA ELÄVIÄ KAUPUNKIKESKUSTOJA SUOMEEN”

Yhdistys on perustettu 1997. Siihen kuuluu laajapohjaisesti kaupunkikeskustatoimijoita ympäri Suomea. Jokainen yhdistyksen jäsen on mukana kehittämässä aktiivisesti omaa kaupunkikeskustaansa.

Kehittämistyökaluihin kuuluvat esimerkiksi kaavoitus, rakenteellinen ja kaupunkikuvallinen kehittämistyö, kiinteistöjen ja kortteleiden jalostaminen, kaupallisten toimintojen kehittäminen sekä erilaiset markkinointi- ja viestintätuotteet sekä elämyselliset keskustatapahtumat.

- Elävät Kaupunkikeskustat ry:ssä on yli 100 jäsentä lähtien kaupungeista, kaupunkikeskustayhdistyksistä, kaupan keskusjärjestöistä, kaupan keskusliikkeistä, keskustakehittämisen asiantuntijoista
- kotipaikka on Helsingissä Kuntatalolla
- on kattojärjestö suomalaisten kaupunkikeskustojen kehittämissyhteistyölle
- edistää kaupunkikeskustojen kehittymistä
- synnyttää yhteistyötä eri kaupunkikeskustoissa
- innostaa investointeihin
- edistää asiantuntemusta
- jakaa vuosittain keskustapalkinnon sekä myös PIKE-palkinnon
- järjestää seminaareja mm. Mäntän kevätseminaari 23.4.2015
- konferenssi on Hyvinkäällä 26.- 27.8.2015
- järjestää ekskursioita: 2006 Bilbao, 2007 Genova, 2008 Budapest, 2009 Berliini, 2010 Torino, 2011 Pietari, 2012 Lontoo, 2013 Dresden, 2014 Tallinna, 2015 Bratislava/Wien
- Ympäristöministeriö on yhdistyksen päätökijä

KAUPUNKIKESKUSTAPALKINNOT

1. Kajaani	1999
2. Lahti	2000
3. Oulu	2002
4. Kouvola (ja H:linna)	2003
5. Pori	2004
6. Joensuu	2005
7. Vaasa	2006
8. Jyväskylä	2007
9. Imatra	2008
10. Rauma	2009
11. Kotka	2010
12. Kokkola	2011
13. Mikkeli	2012
14. Kemi	2013
15. Kuopio	2014
16. Hyvinkää	2015

Pokko Lemminkäinen
toiminnanjohtaja / puh. 040 555 3462
Elävät Kaupunkikeskustat ry
[pokko.lemminkainen\(@\)kaupunkikeskustat.fi](mailto:pokko.lemminkainen(@)kaupunkikeskustat.fi)